

**Presentació de la candidatura de Carles Ulisses Moulines
com a membre corresponent de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC**

Carles Ulisses Moulines

Fa anys que Carles Ulisses Moulines hauria estat presentat com a candidat a membre numerari de l'Institut, si no fos que el Reglament exigeix com a condició la residència als Països Catalans i ell ha fet —i continua fent— la seva carrera acadèmica a l'estranger. Per això, la Secció de Filosofia i Ciències Socials el proposa com a membre corresponent. Es tracta d'una figura internacionalment reconeguda en el camp de la filosofia de la ciència, amb un currículum extraordinari i amb un decidit compromís amb la cultura catalana.

Moulines neix a Caracas el 1946, fill d'exiliats catalans d'ascendència francesa, que tornen a Catalunya el 1959. Té la ciutadania venezolana i espanyola. Fa estudis de física, de psicologia i de filosofia a la Universitat de Barcelona, on obté la llicenciatura en aquesta darrera disciplina el 1971 amb Premi Extraordinari. A continuació, obté una beca per a fer el doctorat en filosofia de la ciència a la Universitat de Munic, sota la direcció de Wolfgang Stegmüller, que en aquell moment és el representant més significatiu a Alemanya de la filosofia analítica i de la filosofia de la ciència. Simultàniament fa també estudis d'història de la ciència al Deutsches Museum d'aquesta ciutat. El 1975 obté el doctorat en filosofia *summa cum laude* a la Universitat de Munic, amb una tesi que és el punt de partença d'una brillantíssima carrera acadèmica i a la qual em tornaré a referir.

Del 1976 al 1984 és professor-investigador titular de Filosofia de la Ciència a la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM). Des del 1984 ha estat professor ordinari de Filosofia de la Ciència a les universitats alemanyes de Bielefeld (1984-1988), i Lliure de Berlín (1988-1993), abans de retornar definitivament el 1993 a la de Munic, ja com a successor del professor Stegmüller i com a director del prestigiós Institut de Filosofia, Lògica i Filosofia de la Ciència d'aquesta universitat.

Ha estat vicepresident (1990-1997) i després president (1997-2000) de la Societat Alemanya de Filosofia Analítica, i Degà (2000-2002) de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Munic.

Paral·lelament ha estat professor invitat en moltes universitats d'arreu del món, com ara la de Califòrnia (a Sant Cruz), la de Campinas (Brasil), la de Bielefeld (abans de ser-hi professor ordinari), la del País Basc, la de Santiago de Compostel·la, la de Leipzig, la de València, el Colegio de México o l'Institut de Ciències de Berlín. El 2003-2004 va ser professor-investigador "Blaise Pascal" a l'École Normale Supérieure de París (de la qual va ser membre del Consell d'Administració entre el 2004 i el 2007).

És membre numerari de l'Acadèmia Internacional de Filosofia de la Ciència (2000) i de l'Acadèmia de Ciències de Baviera (2004).

Entre les moltes distincions que ha rebut, hi ha el Premi Nacional de l'Acadèmia de Ciències de Mèxic (1985) i la Càtedra UNESCO de Filosofia (1996). És també membre honorari de la Sociedad Española de Lógica, Metodología y Filosofía de la Ciencia (1995), de la Sociedad Española de Filosofía Analítica (2004) i de la Societat Catalana de Filosofia (2004).

Dit això, voldria donar alguna indicació sobre la seva trajectòria intel·lectual. Al començament de la seva carrera acadèmica, Moulines es va interessar sobretot per l'obra de Rudolf Carnap. El seu primer llibre, *La estructura del mundo sensible* (1973), és una anàlisi del sistema formal de conceptes empírics proposat per aquest filòsof a *Der logische Aufbau der Welt* ("La construcció lògica del món"). Però, sense deixar d'interessar-se per les idees i el rerefons de l'obra carnapiana, el centre de gravetat dels seus interessos, a partir de l'etapa muniquesa, es va desplaçar cap al desenvolupament de l'anomenat "programa estructuralista de reconstrucció de les teories científiques", del qual ha esdevingut un dels principals representants a escala internacional. La seva tesi doctoral, *Zur logischen Rekonstruktion der Thermodynamik* (1975), representa la primera aplicació de la metodologia estructuralista a una teoria no mecànica, la termodinàmica fenomenològica. El 1987 va publicar, amb W. Balzer i J. D. Sneed, la

monumental obra *An Architectonic for Science*, considerada l'obra de referència de l'estructuralisme metacientífic. I des d'aleshores ha continuat aplicant el programa estructuralista a altres teories i problemàtiques de les ciències empíriques. Amb la seva docència i amb la seva obra, ha influït decisivament en la generació més jove de filòsofs de la ciència sobretot a Alemanya i als països de llengua castellana.

Una altra línia de recerca que ha seguit Moulines al llarg dels anys (i que està connectada amb l'anterior) és la història de la ciència en un context filosòfic, sobretot pel que fa a la ciència del segle XIX. En aquests estudis posa en relleu la vinculació d'investigacions concretes en física, química i psicofisiologia amb conceptes i problemes epistemològics generals.

Finalment, en un àmbit temàtic totalment diferent, cal afegir que en els darrers anys Moulines ha dedicat una progressiva atenció a la qüestió del nacionalisme des d'un punt de vista conceptual, pensant, naturalment, sobretot en el cas català. El seu llibre *Manifest nacionalista* (2002), publicat en català i en castellà, ha tingut un ressò considerable tant a l'Estat espanyol com a l'Amèrica Llatina.

Moulines és autor de nombroses publicacions en català, en castellà, en anglès, en alemany o en francès, les llengües que ell utilitza còmodament. Fins a la data d'avui, ha publicat 9 llibres (a més de la compilació de 5 antologies) i 177 articles (sense comptar pròlegs, ressenyes o articles d'enciclopèdia). També ha traduït una quinzena de llibres al català o al castellà, de l'anglès, de l'alemany o del francès.

M'he proposat donar una certa idea del currículum excepcional de Moulines i mostrar que, malgrat que la seva carrera acadèmica s'ha desenvolupat lluny del nostre país, no n'està pas desconnectada. Com a fets significatius de la seva inserció en la cultura catalana, també es pot recordar que a l'octubre del 2002 va pronunciar la lliçó inaugural del curs de la Societat Catalana de Filosofia, i que al març del 2007 va fer la conferència de clausura del Congrés Català de Filosofia.

D'altra banda, vull fer constar que Carles Ulisses Moulines és una persona de tracte molt afable i amb molt bona disposició per a col·laborar amb l'Institut si és elegit. Per tot això, penso que és un excel·lent candidat a membre corresponent de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Catalans.

Pere Lluís Font